



T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/34879
6k. 59

Sayı : 76791929/610/ 766
Konu : Yazılı soru önergesi (7/34879)

20.11.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 17.12.2013 tarih ve 6938 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde yer alan İstanbul Milletvekili Sayın Dr. M. Sezgin TANRIKULU tarafından verilen 7/34879 esas numaralı yazılı soru önergesine verilen cevap ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederim.


Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevap (2 sayfa)



İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN DR. M. SEZGİN TANRIKULU'NUN 7/34879 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR

Bakanlığımızca sosyal taraflarla mutabık kalınarak hazırlanan; kamu kesimindeki alt işveren işçilerinin iş mevzuatından kaynaklanan haklarını kullanmalarını sağlayan, ücretlerini garantiye alan, yer altında çalışan işçilerin haftalık çalışma süreleri ve yıllık ücretli izin sürelerinin yeniden düzenlenmesini sağlayan, Linyit ve Taşkömürü çıkarılan işyerlerinde çalışan işçilerin ücretlerini düzenleyen, yer altında çalışan işçilere fazla çalışma yaptırılmasını yasaklayan, bu işçilerin iş güvencesi hükümlerinden yararlanmasını kolaylaştıran düzenlemeleri de kapsayan, İş Kanunu İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması İle Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun, 11.09.2014 tarih ve 29116 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

TBMM Genel Kurulunun 127'nci Birleşiminde onaylanarak, 6 Temmuz 2013 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan Onuncu Kalkınma Planı kapsamında alt işverenlik uygulamasına ilişkin getirilen politika tedbiri “Alt işverenlik uygulaması işçi haklarını dikkate alacak şekilde gözden geçirilecektir” şeklindedir. Ayrıca Kalkınma Planının uygulama ayağını gerçekleştirerek spesifik tedbirlerin yer aldığı 2014 Yılı Programında alt işverenlik konusuna yönelik “alt işverenlikle ilgili mevzuat ve uygulamadan kaynaklanan sorunlar giderilecektir” şeklinde bir tedbir maddesi yer alırken, söz konusu tedbir maddesinin açıklaması “asıl işveren-alt işveren ilişkisinde işveren ve işçi kesimlerinin yaşadığı sorunların çözümüne ve işçilerin uğramış oldukları sosyal ve ekonomik hak kayıplarının giderilmesine yönelik ilgili mevzuatta değişiklik yapılacak ve bu alandaki denetimler etkinleştirilecektir” şeklindedir.

Türkiye pek çok uluslararası kuruluşla üye olup bu kuruluşlarca çocuk haklarına ve çocuk istihdamına yönelik olarak alınan uluslararası kararlara hızla uyum gösteren bir ülkedir. Bugün dünyada en yaygın kabul gören insan hakları belgelerinden birisi olan Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeyi 1994 yılında, Uluslararası Çalışma Örgütünün temel sözleşmeleri olarak kabul edilen İstihdama Kabulde Asgari Yaşa İlişkin 138 Sayılı Sözleşmeyi 1998 yılında ve En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin 182 Sayılı Sözleşmeyi 2001 yılında onaylamıştır.

Ülkemiz çocuk işçiliği konusunda Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartının 3 Ekim 2006 tarih ve 26308 sayılı Resmi Gazete’de onaylanması ile 7’nci maddenin tüm bentlerini kabul ettiğini beyan etmiştir.

Ayrıca, 10 Şubat 2009 tarihinde, ülkemiz ILO ile Ulusal Saygın İş Programı Mutabakat Zaptı’nı imzalamıştır. Taraflar, Ulusal Saygın İş Programını Türkiye’deki sosyal ortakların da işbirliğiyle uygulayacaklarını beyan etmişlerdir.

Ülke genelinde yapılan araştırmalar, eğitim seviyesi ve toplumsal bilinç düzeyinin artışının, erken yaşta evliliklerin önlenmesi için önemli bir etken olduğunu göstermektedir. Bu bakımdan, bilhassa kız çocuklarının eğitim sürelerini uzatmaya yönelik alınacak önlemler ile ailelere ve çocuklara yönelik bilinçlendirici faaliyetler büyük bir önem taşımaktadır.

Bu bağlamda, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından hazırlanarak 14 Aralık 2013 tarihinde yürürlüğe giren, Ulusal Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planında, okul sistemi dışında kalan çocukların sisteme dâhil edilmesi için gerekli tedbirlerin alınması ve okul idarecilerine ve öğretmenlerine yönelik bu hususta bilgilendirici çalışmalar yapılmasına ilişkin faaliyetler bulunmaktadır. Ayrıca, Ülkemizde özellikle kız çocuklarının eğitime devamı hususunda ekonomik katkı sağlayan şartlı eğitim yardımlarının devam etmesi; bilgilendirici ve bilinçlendirici çalışmalar arasında, bilhassa risk altında bulunduğu tespit edilen çocuk ve aileler olmak üzere çeşitli kesimlere yönelik eğitim programları geliştirilmesi ve çocuk haklarına ilişkin kamuoyunun bilgilendirilmesiyle ilgili faaliyetler bulunmaktadır.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ile UNICEF ve UNFPA gibi uluslararası kuruluşların Türkiye temsilciliklerinin katılımıyla “Erken Yaşta ve Zorla Evlilikler Çalıştayı” gerçekleştirilmiştir. Çalıştayda alınan kararlardan biri de erken yaşta ve zorla evlilikler konusunda yürütülen çalışmalarda işbirliği sağlanması amacıyla bir komite kurulması olmuştur.

Çalıştayda alınan karar doğrultusunda ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve Ankara Barosu temsilcilerinden oluşan “Erken Yaşta ve Zorla Evliliklerin Önlenmesi Komitesi” Bakan Oluru ile kurulmuştur. Komitenin ilk toplantısı sonucunda erken yaşta ve zorla evliliklere ilişkin ulusal mevzuat ve literatür taraması yapılmasına karar verilmiştir.

2008 yılından beri gerçekleştirilmekte olan Türkiye’deki İletişim Fakültelerinde okuyan öğrencilere yönelik “Toplumsal Cinsiyet ve Medya Atölyesi” 2013 yılında “Erken Yaşta ve Zorla Evlilikler” teması ile Konya’da gerçekleştirilmiştir.

Resmi istatistiklere göre evliliklerde en düşük yaş grubuna ilişkin veriler aşağıda yer almaktadır.

Yaş Grubu ve Evlendiği Kişinin Önceki Medeni Durumuna Göre Evlenenler, 2012						
A. Damat B. Gelin						
Eşin önceki medeni durumu						
Yaş grubu		Toplam	Hiç evlenmedi	Eşi öldü	Boşandı	Bilinmeyen
Toplam	A	603 751	520 069	3 593	64 618	15 471
	B	603 751	515 198	10 902	74 168	3 483
16 – 19	A	14 207	13 870	11	143	183
	B	129 130	125 372	113	3 221	424
Kaynak: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü TÜİK, Evlenme ve Boşanma İstatistikleri, 2012						

Çocuk yaşta evliliklere son verme konusunda yapılan çalışmalar aşağıda yer almaktadır:

2007-2010 dönemini kapsayan "Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı"nın uygulama süresinin dolması nedeniyle, ilgili kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri ve üniversitelerin kadın araştırmaları merkezlerinin katkı ve katılımları ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü koordinasyonunda güncellenen "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı (2012-2015)" 10.07.2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Ulusal Eylem Planı ile yasal düzenlemeler, farkındalık yaratma ve zihinsel dönüşüm, kadının güçlendirilmesi ve koruyucu hizmet sunumu, sağlık hizmetlerinin sunumu ve kurum/kuruluşlar arası işbirliği olmak üzere 5 temel alanda iyileştirmeler hedeflenmektedir.

“Eğitim ailede başlar” ilkesinden hareketle hazırlanan Aile Eğitim Programı, bilgi çağının gereklerine uygun olarak ailelerin yaşam kalitesini arttırmaya dönük önemli bir adımdır. Koruyucu ve önleyici bir sosyal politika hedefi olarak önem kazanan Aile Eğitim Programı, bilimsel bilgi desteği ile aile mutluluğunu arttırmaya dönük bir hizmet hamlesidir.

Ayrıca erken evlilikler ile ilgili çalışmalar yapan Sivil Toplum Örgütleri ile de ortak çalışmalar yürütülmektedir. Bunlardan en önemlisi, Uçan Süpürge Kadın İletişim ve Araştırma Derneği'nin 2006 yılından günümüze “Çocuk Gelinler Olmasın!” diye yürüttüğü çalışmalarıdır.